

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

854. Quorum beneficiorum permutationes auctorizare non poßit
Episcopus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

Quaestio 851. An igitur præscindendo à præscriptione & consuetudine, Prælati & Collatores inferiores, carentes jurisdictione quasi Episcopali (quin & potestate destituendi) permutationibus eorum beneficiorum, quorum ipsi ordinarii Collatores sunt, non requisito consensu Episcopi, auctoritatem nullatenus præstare valeant?

Respondeo primò; Communem, & in praxi servandam sententiam habere, quòd id nullatenus possint. Pirh. Castrop. Suar. ll. pauld supra cit. Chok. de permut. p. 1. c. 6. n. 1. citans Navar. conf. 97. n. 2. de simon. Rebuff. in pr. cit. de permut. n. 20. &c. Verumtamen oppositum, nempe quòd id possint hi inferiores, tenent Angel. v. permut. n. 5. Sylv. v. permutatio. q. 2. Sotus l. 9. q. 5. a. 2. & q. 7. a. 2. apud Castrop. cit. n. 6. quam sententiam non omni probabilitate carere ait Pirh. cit. n. 26. quamquam dicat, oppositam in praxi communiorè & tutiorè esse, & tenendam. Eandem sententiam ut verè probabilem defendit Castrop. citatusque ab eo Suar. de simon. l. 4. c. 32. n. 14. Idque argumento c. univ. de rer. permut. in 6. ubi approbatio & consensus Episcopi requiri videtur tantum in permutatione beneficiorum, quæ ipse conferre potest, secus in aliis, dum dicitur: *Qui secundum formam juris sua beneficia in eadem Diocesi ad tuam collationem spectantia permutare volentes, liberè, & sine fraude in manibus tuis resignent. &c.* Confirmat idipsum Castrop. hac ratione, quòd consensus & auctoritas Episcopi in permutationibus ideo spectetur; quia sine illo nec resignatio beneficii, nec alterius obtentio fieri possit; adeoque, cum possit absolutè beneficium resignari & conferri sine consensu Episcopi; dum nimirum ejus collatio & institutio non spectat ad illum, non sit, cur dicamus, ejus consensum esse necessarium ad dictorum beneficiorum permutationem. Verùm hoc ipsum probandum esset à Castrop. quòd simpliciter resignari possit beneficium sine consensu Episcopi coram alio Collatore, destituto jurisdictione quasi Episcopali, & potestate destituendi, præscindendo à legitima præscripta consuetudine; quod supra negavimus. Ad illud etiam, quod addit Castrop. confirmationis alicujus loco, quòd Prælatus ille, ad quem spectet collatio beneficiorum illorum, vel ex hoc ipso, seu in hac parte habeat jurisdictionem Episcopalem; eò quòd collatio beneficiorum propria sit Episcopo, juxta c. omnes Basilica. 19. q. 7. & vel sic nomine Episcopi comprehendi possit, ad illud inquam dici potest, quòd neque collatio beneficiorum sit actus, neque potestas conferendi sit pars propria jurisdictionis, sed facultatis alicujus distinctæ, ut vidimus supra, ubi, quid sit collatio. Inhzrendo itaque sententiæ communiori,

2. Respondeo secundò in specie: Secluso privilegio, præscriptione, consuetudine, non posse permutationibus præbere auctoritatem Præpositos, Decanos, Archidiaconos, Archipresbyteros. De quo vide dicta supra, ubi, an tales recipere valeant resignationes. Porro tametsi tales inferiores Collatores ordinarii regulariter præbere nequeant auctoritatem permutationibus, consensus tamen eorum requiritur, nec aliàs expediri potest ab Episcopo permutatio. Less. l. 2. c. 34. n. 197.

Chok. de permut. p. 1. c. 6. n. 5. citans Felin. in c. cum Bertholdus. col. 5. de rer. judic. juxta dicta à nobis supra. Quodsi tamen talis inferior Collator requisitus consentire noluerit, posse eum cogi, modò permutatio utilis sit Ecclesiæ, ait Chok. ibid. n. 6. citans Less. ubi antè, n. 198. ubi tamen is solum loquitur de Patrono. De quo, uti & de Collatoribus vide plura supra.

Quaestio 852. An Episcopus alteri delegare possit potestatem suam auctorizandi permutationes beneficiorum?

Respondeo affirmativè. Chok. de permut. p. 1. c. 11. n. 1. Neque obstat textus c. deliberatione. §. prohibemus. de off. Leg. in 6. ubi dicitur, inferiores à Papa non posse committere alicui, ut recipiat resignationem beneficii, & postea illud conferat, ne aperiatur via contra Concil. Lateran. ad beneficia vacatura; nam in receptione resignationum permutationis gratiâ, & collatione beneficiorum affectorum compermutantibus cessat ratio citati §. & Concil. Lateran. nempe vorum captandæ mortis. Chok. loc. cit. qui etiam n. 4. ex Paris. l. 7. q. 29. n. 3. subjungit, posse quidem Episcopum Vicario, aut Officiali Generali delegare in genere potestatem conferendi beneficia vacatura, & recipiendi resignationes, non tamen id committere singulari personæ de singulari aliquo beneficio vacaturo, ne aperiatur via ad vacatura contra cit. §. prohibemus.

Quaestio 853. An Episcopus auctorizare, & expedire possit permutationes existens in Curia?

Respondeo negativè: Tametsi enim beneficiorum resignationes recipere possit existens in Curia; quia id est voluntariæ jurisdictionis; beneficia tamen resignata, quia hoc ipso, quòd resignentur coram Ordinario existente in Curia, vacant in Curia, & vel hinc reservata sunt Papæ, conferre non potest, adeoque non expedire permutationem, quæ resignationem & collationem includit, Paris. l. 7. q. 13. n. 23. juncto n. 25. & ex eo Chok. loc. cit. p. 1. c. 10. n. 2. Poterit tamen, ubi resignatio facta est coram eo existente extra Curiam, in sua, vel aliena Diocesi, existens dein etiam in Curia beneficia resignata conferre, & per consequens expedire permutationem. Chok. loc. cit. n. 3. Paris. loc. cit. n. 26.

Quaestio 854. Quorum beneficiorum permutationes auctorizare non possit Episcopus?

Respondeo sequentium: Primò reservatorum Papæ, utpote quæ conferre non possunt Ordinarii. Chok. de permut. p. 2. c. 3. n. 1. Castrop. de benef. cit. §. 3. n. 6. Azor. p. 2. l. 7. c. 29. q. 16. Garc. p. 11. c. 4. n. 82. citans Tusch. conclus. 307. lit. p. Mantic. de tacit. & ambig. contradi. l. 25. cit. 9. à n. 12. quamvis Garc. ibid. n. 84. dicat, Gamb. in c. 1. de rer. permut. in 6. n. 33. docere contra omnes cum Azone de Ramengis, quòd vi specialis reservationis non impediatur permutatio beneficiorum sic specialiter reservatorum. De quo vide dicta supra, ubi, an reservata permutari possint. Poterunt tamen in quolibet mente beneficia permutari coram Episcopis, & hi admittere resignationes factas in favorem causæ permutatio-

permutationis, & beneficia illa compermutantibus conferre; cum vacantia per resignationem non reserventur Papæ vi regulæ octava. *Cancellaria*, seu mensium, utpote in qua dicitur: *aliàs, quàm per resignationem*: Gonz. gl. 14. n. 33, juncto n. 29. Chok de permur. p. 1. c. 3. n. 4. Atque ita etiã in specie poterunt Episcopi Germaniã non obstantibus concordatis permutationes auctorizare, & beneficia compermutantibus conferre in mensibus reservatis Papæ; Siquidem per concordata non censetur Papa voluisse conditionem Episcoporum Germaniã facere deteriorem, illisque plus detrahere, quàm aliàs concessum aliarum provinciarum Episcopis vi regulæ octavæ. Chok. loc. cit. n. 3. Poterunt quoque expedire permutationes beneficiorum reservatorum collationi aliorum, seu quorum collatio spectat ad inferiores, de consensu tamen eorum; cum hi inferiores permutationem auctorizare nequeant, & facultas expediendi permutationes soli habenti jurisdictionem Episcopalem, aut quasi talem regulariter sit reservata. Chok. loc. cit. p. 1. c. 12. n. 1.

2. Secundò exemptorum. Chok. loc. cit. n. 4. Azor. loc. cit. de quo vide dicta suprã, ubi, an ea permutari queant.

3. Tertio beneficiorum Episcopo propriorum, sive quæ ipse possidet; Siquidem, si Episcopus beneficium, quod retineret & possideret in sua diocesi ex dispensatione Papæ, permutare velit cum alio etiam ejusdem diocesis beneficiato, permutationem instituere debet coram Metropolitanò; quia permutatio, ut dictum, fieri nequit nisi coram Superiore, qualis quò ad hoc est Metropolitanus respectu Episcopi. Pirh. ad rit. de rer. permur. n. 27. citans Suar. l. 4. de simon. c. 32. n. 9. Barbof. juris. Eccles. l. 3. c. 15 §. 5. n. 177.

4. Quartò: Permutationes unius cum pluribus, quæ simul haberi non possunt citra dispensationem Papalem, seu quæ simul habenda concedi nequeunt ab Ordinario. Azor. loc. cit.

Quaestio 855. An permutatio requiratur necessario causam legitimam?

Respondeo: Permutatio coram Ordinario fieri non potest, nisi iusta subsistente causa. c. *quaestum*. de rer. permur. Tond. qq. benef. p. 2. c. 4. §. 8. n. 27. Ventrigl. To 2 annot. 4. §. 2. n. 17. Castrop. de benef. d. 6 p. 3. §. 1. n. 5. Garc. p. 11. c. 4. n. 44. citans quamplures. Cum enim de jure prohibita sit beneficiorum permutatio. cit. c. *quaestum*. & veluti odiosa & contra Concilia. c. *majoribus de preb.* ut ait Calderin. conf. 2. de rer. permur. apud Garc. loc. cit. hæc prohibitio relaxari, & in ea dispensari non potest per Episcopum, nisi intercedente iustã causã. Castrop. cit. n. 4. & 5. Garc. cit. n. 44. in fine. citans Tusch. concl. 303. n. 1. lit. P. Hinc permutantes coram Ordinario obligati sunt allegare causam legitimam permutationis, & Ordinarius illam examinare, aliàs ejus dispensatio erit nulla, utpote facta in & contra legem Superioris, absque causã cognitione. Castrop. loc. cit. qui etiam illud à fortiore procedere ait, stante Constitutione Pii V. § 8. concedentis Ordinariis admittere permutationes, quæ Canonicis Sanctionibus & Apostolicis Institutionibus permittuntur, & si secus factum fuerit, irritum esse decernitur; nullã autem alia permutationes Canonicis Sanctionibus sint permittæ, quàm quæ fiunt ex causã utilitatis

vel necessitatis Ecclesiæ; adeo que cetera sunt omnino irrita & inanes. Idem ait Garc. n. 50. & 51. quin & addit, beneficia sic permutata coram Ordinario absque iustã causã manere tanquam vacantia reservata Papæ, aut Superioribus Ordinariis, qui talem permutationem admittit; & insuper admittentem talem permutationem incurrere penam suspensionis, de qua in dicta Constitut. Pii V. § 8. Quamvis, ut ait Garc. n. 49. Bellam. de rer. permur. p. 6. q. 2. n. 12. teneat, permutationem sine illa causã ab Episcopo factam, etsi is in hoc male fecerit, posse irritari, non verò esse ipso jure irritam. Sed neque præsumitur in dubio permutatio facta ex iustã causã, juxta Garc. loc. cit. n. 54. nec etiam Ordinario attestanti adesse causam permutationis credendum est, si non præmiserit causã cognitionem & examen. Tond. loc. cit. ex Barbof. juris. Eccles. l. 3. c. 15. n. 172. Castrop. cit. n. 5. Garc. cit. n. 52. citans quamplures; ed quòd, cum regula sit, permutationes de jure fieri non posse, qui dicit factam ex causã legitima (quo casu limitatur ea regula) probare debeat hanc causam limitationis & specialitatis. Contrarium sentiente Bellam. loc. cit. nempe in dubio præsumi, permutationem factam ab Episcopo esse factam bene, & ex iustã causã. Item Ancharano. conf. 279. cujus sententiam procedere ait Garc. n. 53. & præsumi posse pro Ordinario, dum is in ipsa permutatione enunciaret, adhibitam à se causã cognitionem.

Quaestio 856. Quanam censetur esse causa legitima permutationis?

1. **R**espondeo primò: Causa sufficiens ad permutandum est necessitas, aut utilitas Ecclesiæ, seu melior majorve cultus Dei. In hoc conveniunt omnes, ut patebit ex mox dicendis.

2. Respondeo secundò: Est quoque causã ad permutandum sufficiens utilitas & commoditas permutantium, dum ea redueatur & redundat in bonum Ecclesiæ, & augmentum cultus divini, ut nimirum sic permutatis beneficiis, melius & promptius Deo serviat, Uti contingit, dum v. g. beneficiatus ob assiduas inimicitias, vel æris intemperiem contemplexioni & valetudini suæ noxiam non potest tunc in loco beneficii sui commorari; vel ob idiomatis imperitiam Chok. de permur. p. 2. c. 21. n. 2. Castrop. cit. §. 1. n. 4. Ventrigl. loc. cit. n. 19. Barbof. loc. cit. n. 127. Azor. p. 2. l. 6. c. 30. q. 4. Garc. p. 11. c. 4. n. 47. citans Gamb. in c. 1. de rer. permur. in 6. n. 9. Cald. conf. 1. eod. tit. & c.

3. Respondeo tertio: Nequaquam causã sufficiens ad permutandum est solus favor, vel sola commoditas, & utilitas compermutantium, nullam habens admixtam utilitatem Ecclesiæ, seu nullã habitã ratione utilitatis Ecclesiæ, aut melioris servitii divini. Garc. loc. cit. n. 49. ubi expressè inquit: *pateat ergo, permutationem factam absque ulla causã iustã, quæ saltem redundet in utilitatem Ecclesiæ, & ad eam saltem reductivè pertineat, nullam esse, si coram Inferiore Papæ fiat.* contra Bellam. qui sentit non esse irritam ipso jure, sed posse irritari. Ita pariter sentiunt AA. alii immediatè ante citati, dum inquirunt, posse fieri permutationem ob utilitatem permutantium, debere tamen semper adesse utilitatem saltem consecutivam, seu redundare saltem consecutivè in utilitatem Ecclesiæ, ut Bellam. Ventrigl. Barbof. posse fieri ob utilitatem permutantium, modò non resultet inde damnum Ecclesiæ, sed utilitas, ut Gamb.